

VOORSTEL AAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE ROERMOND (STATUS CONCEPT)

Onderwerp: Bodemkwaliteitskaart, bodemfunctieklasseskaart en Nota bodembeheer Limburg Noord 2020-2029

Zaaknummer: 122940-2019

Datum: 3 maart 2020

Inleiding

In 2011 is door de gemeenteraad van Roermond de bodemkwaliteitskaart Regio Maas en Roer vastgesteld, de bijbehorende bodemfunctieklasseskaart alsmede de Nota bodembeheer Regio Maas en Roer. Een bodemkwaliteitskaart is een rekenkundig document waarmee de gemiddelde bodemkwaliteit van verschillende gebieden wordt vastgelegd. De bodemkwaliteitskaart kan na vaststelling als bewijsmiddel worden gebruikt om op een eenvoudige manier grondstromen te verplaatsen. Dit scheelt particulieren, bedrijven en overheden tijd en geld omdat in een heel aantal gevallen geen aparte bodemonderzoeken hoeven te worden uitgevoerd. In een Nota bodembeheer zijn onder andere de uitvoeringsregels opgenomen die horen bij het grondverzet.

De bestaande bodemkwaliteitskaart Regio Maas en Roer is verlopen en moet worden vervangen. Deze bodemkwaliteitskaart is destijds opgesteld in samenwerking met de gemeenten Beesel, Leudal, Roerdalen, Echt-Susteren en Maasgouw. Deze samenwerking maakte vereenvoudigd grondverzet mogelijk binnen deze regio en zorgde voor een uniform bodembeleid.

In samenwerking met alle 15 Noord en Midden Limburgse gemeenten is nu een nieuwe bodemkwaliteitskaart met bodemfunctieklassenkaart opgesteld en een nieuwe Nota bodembeheer. Om de bodemkwaliteitskaart in zijn volle kracht te kunnen gebruiken, is ook nog een bodemkwaliteitskaart PFAS nodig. Deze is nog in ontwikkeling en zal in een parallel spoor in procedure gebracht worden waardoor die in de eerste helft van 2020 ook vastgesteld kan worden. Hiervoor is het College van B&W bevoegd. Na vaststelling van de bodemkwaliteitskaart, de bodemfunctiekaart en de Nota bodembeheer door de gemeenteraad en daarna de bodemkwaliteitskaart PFAS door het college van B&W geldt vereenvoudigd grondverzet binnen geheel Noord en Midden Limburg.

Argumenten

1.1 De Nota legt beleid, regels en richtlijnen vast voor het (her)gebruik van grond

De Nota bodembeheer bevat beleid, regels en richtlijnen voor iedereen die bij het voorbereiden van projecten of het uitvoeren van bodemwerken rekening moet houden met de kwaliteit van de bodem. Met deze Nota wordt het in Limburg gehanteerde meersporenbeleid verankerd. De vier sporen van het meersporenbeleid zijn: grondverzet, ruimtelijke ontwikkeling, bouwen en bodemsanering. De filosofie achter het meersporenbeleid is dat de bodemkwaliteit zoveel mogelijk integraal wordt beoordeeld: "Onze opvatting over de kwaliteit van de bodem die we geschikt vinden voor een bepaald gebruik wordt niet anders doordat er een ander wettelijk regime geldt." Het meersporenbeleid zorgt ervoor dat de bodemkwaliteit zo eenduidig mogelijk wordt beoordeeld.

1.2 Kader voor duurzaam en efficiënt hergebruik van grond

De omgevingswet die in 2021 wordt ingevoerd, richt zich op het duurzaam en efficiënt gebruik van de bodem en de ondergrond. Met de Nota wordt hierop ingespeeld. Door niet per gemeente naar de bodem te kijken, maar in de grotere regio, vinden grondstromen efficiënter hun weg. Dit levert bijkomstige voordelen op: minder transport, bijdragen aan een circulaire economie en verbeteren van de omgevingskwaliteit.

1.3 Vermindering van administratieve en financiële lasten

Met het oog op het verminderen van de regeldruk en de administratieve lasten biedt de Nota de mogelijkheid om -onder voorwaarden- de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel te gebruiken bij grondverzet, ruimtelijke initiatieven en bouwplannen. Hierdoor is het in veel gevallen niet nodig om (partijen) grond te onderzoeken door middel van een partijkeuring of verkennend bodemonderzoek.

1.4 Aflopen geldigheid Bodemkwaliteitskaart

In 2011 is door de Raad van de gemeente Roermond een gemeentelijke Nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaart vastgesteld voor de regio Maas en Roer. Zoals in de inleiding is aangegeven, is er nu voor gekozen om met alle Noord- en Midden-Limburgse gemeenten één nieuwe Nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaart op te stellen.

Kanttekeningen en keuzes

1. PFAS nog geen onderdeel van Nota bodembeheer Limburg Noord 2020-2029 en bodemkwaliteitskaart

Vlak voor het "Tijdelijk handelingskader PFAS" in werking trad (per 8 juli 2019) zijn de regionale Nota en bodemkwaliteitskaart opgeleverd. Om die reden is het op route brengen van de regionale Nota en de bodemkwaliteitskaart in eerste instantie uitgesteld.

In de regio zijn inmiddels activiteiten opgestart om de bodemkwaliteitskaart aan te vullen met PFAS. Op grond van artikel 44 van het Besluit bodemkwaliteit is het vaststellen van gebiedsspecifiek beleid voorbehouden aan de Raad. Recent (13 november 2019) heeft de minister van Milieu en Wonen echter een ontwerpbesluit gepubliceerd waarin de mogelijkheid wordt geboden om gebiedsspecifiek beleid dat betrekking heeft op PFAS door het college van B&W te laten vaststellen. Om te komen tot een zo snel mogelijke vaststelling van de bodemkwaliteitskaart inclusief PFAS wordt de bodemkwaliteitskaart met de Nota bodembeheer ter vaststelling voorgelegd aan de Raad. In een parallel spoor zal na oplevering van de bodemkwaliteitskaart PFAS deze ter vaststelling worden voorgelegd aan het college.

2. Vooronderzoek blijft altijd noodzakelijk

De bodemkwaliteitskaart geeft de globale kwaliteit van de bodem in een gebied weer. Dit is minder nauwkeurig dan een partijkeuring van een partij grond of een bodemonderzoek met boringen en analyses. Grondverzet op basis van de bodemkwaliteitskaart mag daarom alleen plaatsvinden op locaties die niet verdacht zijn voor het voorkomen van bodemverontreiniging.

Om te voorkomen dat verontreinigde grond wordt afgegraven en ongewenst wordt toegepast, moet voorafgaand aan het grondverzet altijd een vooronderzoek (conform NEN 5725) worden uitgevoerd. Dit is qua tijd en financiën voordeliger dan een volledig bodemonderzoek. Alleen wanneer blijkt dat een locatie verdacht is, is een volledig bodemonderzoek nodig bij het gebruik van de bodemkwaliteitskaart.

3. Gebieden met historische bodembelasting

Binnen de gebieden Roerdelta, Binnenstad Roermond en Havengebied Roermond is de bodemkwaliteit zeer divers en kan op korte afstand sterk verschillen. Dit komt onder andere door jarenlang intensief gebruik, overstromingen van de Maas en de Roer en door industriële activiteiten. Daarom wordt de bodemkwaliteitskaart voor deze deelgebieden minder representatief gesteld. Voor deze gebieden wordt een feitelijk bodemonderzoek (= veld- en laboratoriumonderzoek) verlangd.

4 Ontwikkeling Roerdelta

Bij de vaststelling van het voorgaande beleid in 2011 zijn meerdere keuzes gemaakt ten aanzien van het gebied Roerdelta (fase 1 en 2). De kwaliteit van de vrijkomende grond voldoet als gevolg van ophogingen uit het verleden, industriële activiteiten en overstromingen van Maas en Roer, in veel gevallen niet aan de landelijke eisen voor een woongebied. Om toch zoveel mogelijk grondverzet mogelijk te maken en zo min mogelijk grond af te voeren, zijn destijds door de gemeenteraad lokale maximale waarden vastgesteld. Binnen het Besluit bodemkwaliteit wordt deze mogelijkheid geboden, mits er geen humane of ecologische risico's ontstaan bij het toekomstig gebruik. De lokale maximale waarden zijn gebaseerd op de huidige bodemkwaliteit. Berekend is dat met uitzondering van het gebruik als moestuinen en/of volkstuinen¹ er bij de lokale maximale waarden geen humane risico's zijn. Voor de functies (appartementen, woningen in stedelijk gebied, infrastructuur, een cultuurvoorziening en openbaar groen) die binnen Roerdelta reeds zijn dan wel worden gerealiseerd, wordt een matig ecologisch beschermingsniveau voldoende geacht. Hieraan voldoen de lokale maximale waarden. Voorgesteld wordt om de lokale maximale waarden, die zijn gebaseerd op de huidige bodemkwaliteit en die in 2011 door de gemeenteraad van Roermond reeds zijn vastgesteld opnieuw vast te stellen onder de voorwaarden dat er geen moes- en/of volkstuinen¹ in volle grond worden gerealiseerd en een matig ecologisch beschermingsniveau te accepteren. Dit levert geen risico's op bij gebruik en hierdoor wordt zoveel mogelijk grondverzet binnen Roerdelta mogelijk gemaakt waarbij zo weinig mogelijk grond hoeft te worden afgevoerd. Door dit beleid ontstaat er voor Roerdelta een verdere verbetering van de bodemkwaliteit. Na afronding van Roerdelta fase 1 en fase 2 zal de bodemkwaliteit in dit gebied aanzienlijk verbeterd zijn.

¹ Bij moestuin en volkstuin, gaat men er in de risicoolbox van uit dat minimaal 100 m² in gebruik is als moestuin en dat de groente uit deze tuin voor eigen gebruik wordt geconsumeerd. Het hebben van een aantal fruitboompjes of aardbeienplanten in de tuin voor consumptie is gewoon mogelijk.

Financiële gevolgen

Het instemmen met Nota heeft geen negatieve financiële gevolgen.

Vaststelling van de bodemkwaliteitskaart en de Nota bodembeheer heeft financiële voordelen voor particulieren, bedrijven en overheden omdat dure onderzoeken minder vaak nodig zijn.

Wettelijke status en procedure

Het vaststellen van een bodemfunctieklasseskaart door gemeenten is verplicht op basis van artikel 55 van het Besluit bodemkwaliteit. Deze dient te worden opgesteld conform de regels in bijlage J van de Regeling bodemkwaliteit. Aan de hand van de bodemfunctieklasseskaart wordt beoordeeld aan welke kwaliteit hergebruik van grond of een saneringsdoelstelling getoetst dient te worden. Daarnaast dient er conform, het in de Nota bodembeheer vastgelegde beleid, ook getoetst te worden aan de bodemkwaliteitskaart. De bodemkwaliteitskaart van de regio Limburg Noord is opgesteld volgens de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten en voldoet aan de eisen in bijlage M van de Regeling bodemkwaliteit. Hiermee mag de bodemkwaliteitskaart -onder voorwaarden- worden gebruikt als milieuhygiënische verklaring (bewijsmiddel) bij o.a. grondverzet.

Door het college van B&W is de *ontwerp* Nota bodembeheer Limburg Noord 2020-2029 en de bijbehorende bodemfunctieklassenkaart en bodemkwaliteitskaart vastgesteld en gepubliceerd en voor een periode van zes weken ter inzage gelegd. Er zijn geen zienswijzen indienen. Vaststelling van de definitieve Nota bodembeheer Limburg Noord 2020-2029, de bodemfunctieklassenkaart en bodemkwaliteitskaart is de bevoegdheid van de gemeenteraad. Ook het vaststellen van de Lokale Maximale Waarden Roerdelta is de bevoegdheid van de Raad. Dit geldt ook voor het besluit tot verruiming van het beheergebied en het accepteren van de bodemkwaliteitskaart van de overige 14 Noord en Midden Limburgse gemeenten waardoor duurzaam grondverzet mogelijk is.

Vervolg procedure

1. De Nota Bodembeheer Limburg Noord 2020-2029 en bodemfunctieklassenkaart en bodemkwaliteitskaart Regio Limburg Noord zullen na vaststelling gedurende 6 weken ter inzage liggen en onherroepelijk zijn na afloop van de termijn voor bezwaar en beroep.
2. Ieder van de 15 gemeenten binnen de regio Limburg Noord doorloopt zijn eigen -vergelijkbare- vaststellingsprocedure voor deze (beleids)documenten. Weliswaar niet geheel synchroon, maar de verwachting is dat alle 15 gemeenten deze uiterlijk medio 2020 hebben vastgesteld.
3. Naar verwachting zal de aanvullende Bodemkwaliteitskaart PFAS in april/mei 2020 gereed zijn. Nadat de Nota Bodembeheer Limburg Noord 2020-2029 en de bodemfunctieklassenkaart en bodemkwaliteitskaart Regio Limburg Noord" in de raadsvergadering van 16 april 2020 zijn vastgesteld, kan het college van Burgemeester en Wethouders spoedig de aanvullende bodemkwaliteitskaart PFAS vaststellen.

Communicatie en participatie

Vanuit de intergemeentelijke projectgroep die deze documenten heeft opgeleverd, is er een werkgroep communicatie opgericht. Deze werkgroep verzorgt de communicatie om de documenten onder de aandacht te brengen van alle gebruikers (extern en intern). Verder zal de Nota bodembeheer Limburg Noord 2020-2029 en de bijbehorende bodemkwaliteitskaart en bodemfunctieklassenkaart digitaal worden ontsloten via een webpagina.

De documenten zijn in conceptfase aan meerdere regionale grondbanken voorgelegd met de mogelijkheid bevindingen of aanpassingen door te geven. Van deze mogelijkheid is gebruik gemaakt en aanvullingen zijn verwerkt. In de ontwerpfase zijn daarnaast de documenten ter commentaar voorgelegd aan de relevante overheidsorganen (Rijkswaterstaat, Waterschap Limburg en de provincie Limburg). Hierbij zijn enkele verduidelijkende vragen gesteld die zijn beantwoord.

Burgemeester en wethouders van Roermond,

De secretaris,

De burgemeester,



mr. drs. J.J.Th.L. Geraedts



M.J.D. Donders – de Leest

Ter inzage:

Bijlage(n):

- Bodemkwaliteitskaart Limburg Noord inclusief bodemfunctieklasseskaart
- Nota Bodembeheer Limburg Noord 2020-2029